אגרות הראי"ה - כרך ג' - אגרת תתקסח

תמצית האגרת

תאריך ומקום: תשעה באב תרע"ט - לונדון
נמען: ד"ר משה זיידל

הגיע מברק על הרשיון לאמריקה, אבל החודש אין אנייה, ובארץ דוחקים להקדים, ולכן נדחתה הנסיעה לאמריקה. ההסתדרות 'ירושלים' צריכה מקום גם ביהדות אמריקה, ולא כסניף של 'אגודת ישראל': מטרתה שכלול תנועת התחייה בגילוי אור הקודש בתוכה, ברוח של שלום, ובסיוע לכל כוח שאינו עוסק בהרס. הרב קוק מבקש להמשיך בעבודה לישיבה בירושלים. דברים גם לד"ר רבל.

עיקרי הדברים

- דחיית הנסיעה לאמריקה.
- ההסתדרות באמריקה, לא כסניף.
- הישיבה בירושלים.

נוסח האגרת

ב"ה[1], צום החמישי עטר"ת[2], לונדון.

מנחם ציון ובונה ירושלים יברך את כבוד אהובי וחביבי הרב החכם אוצר נחמד כליל תפארת מר משה ד"ר[3] זידל שליט"א[4].

מפני נחיצות הזמן הנני מוכרח להקדים את מכתבי אליך יקירי ולכתב בעצם יום הצום, יום אבל עמנו, יהפכו השי"ת[5] לששון ולשמחה במהרה בימינו לנו ולכל ישראל, ואין הזמן גרמא להאריך בדברים, ואתך הסליחה.

מכתבך היקר הגיעני, והיום קבלנו ג"כ[6] את הדעפעשע ע"ד[7] הרשיון. אבל לצערנו הגדול, כאשר חקרנו ע"ד מסע האניות נודע לנו כי בחודש דנא לא תפליג אניה לאמעריקא שיהיה אפשר לנו לנסע עמה, וגם אחרי עבור החודש הדבר מסופק כמה יתעכב הדבר, ולעבר מזה מאחינו בא"י[8] הנני נדחק במכתבים למהר את בואנו שמה, ע"כ[9] הוסכם אצלנו ע"פ[10] ההכרח לדחות לע"ע[11] את נסיעתנו לאמעריקא, ובטוב לבבו יסלח על אשר הטרחנו אותם בדבר שלא יצא כעת אל הפועל. אמנם בעיקר מטרתנו הנני מציין הדבר לכבוד חביבי, כי יסוד המטרה של הסתדרותנו הקדושה "ירושלים" ראוי לבצר לו מקום הגון ביהדות האמעריקנית ג"כ. לא

---

1 ב"ה - ברוך השם
2 עטר"ת - השנה תרע"ט (1918/1919) - כתובה במילה "עטרת"
3 ד"ר - דוקטור
4 שליט"א - שיחיה לאורך ימים טובים אמן
5 השי"ת - השם יתברך
6 ג"כ - גם כן
7 ע"ד - על דבר
8 בא"י - בארץ ישראל
9 ע"כ - על כן
10 ע"פ - על פי
11 לע"ע - לעת עתה

יחשוב כ״ת[12] שהיא תהיה סניף של אגודת ישראל. דבר זה לא יתכן ולא אפשר. ההסתדרות יש לה האידיאה היסודית ובלה: השכלול הגמור של תנועת התחיה, כדי שתהיה כלולה בהדרה, ומצד זה אנו צריכים להשלים את החסר בה, שהוא התגלות אור הקודש בתוכה. ולשם כך הכרח גמור הוא לכונן הסתדרות שלמה מלאה ברוח של הקודש המלא, ולשכלל את דעותיה האציליות והמעשיות, עד שתהיה ראויה למלא את תפקיד המשטריה וההאצלה של קודש ד׳ בישראל, ובתכונתה ממולאה היא ההסתדרות ברוח של שלו׳[13] ואחדות הרמונית, על כל הנעשה בכלל האומה לטובתה באיזה צד וצורה שהיא, והיא מסייעה את כל כח עד כמה שלא יעסוק בהרס ובפירוד בעניני האומה.

וכל אלה הרשמים עושים את ההסתדרות לחטיבה כללית עומדת בפני עצמה, שהחובה האצילית של כל התאגדות בישראל היא לתומכה ולסעדה.

ע״ד יסוד הישיבה, אקוה שכ״ת[14] וכל העומדים ביחד עמנו בקשר הרעיון הגדול של יסוד הישיבה בעיקו״ת[15] לא יניחו את עבודתם, וימשיכוה הלאה בע״ה[16]. ביחוד שמענו שאחדים מרבני אמעריקא יבואו לא״י[17], נקוה לקחת דברים עמם ולטכס עצה ע״ד כל הקדוש והנדרש להעשות כעת.

הנני חותם את מכתבי בקוצר אמרים, מפני הטרדות ומעמד הרוח של היום, ד׳ ישמחנו בישועתו. וימסור נא את רגשי חבתי והגיון ידידותי לכ׳[18] הרב הגאון ד״ר רעוועל שליט״א, וצור ישראל יופיע על עצתנו ברחמיו כנה״י[19] ונפש ידידו חביבו ומוקירו, באה״ר[20],

הק׳ אברהם יצחק ה״ק

אקוה שהדרת כבוד הרב ד״ר רעוועל שליט״א גם הוא ישים לבו על כל דברי במכתבי דנא, ויסלח על אשר איני מיחד כעת הדיבור אליו, כי הטרדא רבה בהיותנו עתידים בעה״י[21] לנסוע לאה״ק[22] שבוע דנא, יתן ד׳ להצלחה.

ידי״ע הנ״ל

נוסח האגרות וההערות: אגרות הראי״ה, כרכים א׳-ד׳

---

12 כ״ת - כבוד תורתו
13 שלו׳ - שלום
14 שכ״ת - שכבוד תורתו
15 בעיקו״ת - בעיר קודשנו ותפארתנו
16 בע״ה - בעזרת השם
17 לא״י - לארץ ישראל
18 לכ׳ - לכבוד
19 כנה״י - כנפשו היקרה
20 באה״ר - באהבה רבה
21 בעה״י - בעזרת השם יתברך
22 לאה״ק - לארץ הקודש